

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : मे – २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- योग तत्त्वज्ञान (भाग-५) (YC – 501/ YC-5011)

दिनांक : ०९/०५/२०२५

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते. दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) ज्ञानी पुरुषाचे स्वरूप लिहा.
 - २) गीतारहस्यातील 'कर्मयोगशास्त्र' यावर विवेचन करा.
 - ३) मंत्ररचनेत कोणत्या सहा गोष्टींचा समावेश असतो ते सविस्तर लिहा.
 - ४) विभुतीपादातील कोणत्याही दोन सिद्धींचे सविस्तर वर्णन करा.
 - ५) मुक्तीच्या अवस्थांचे सविस्तर वर्णन करा.
 - ६) ज्ञान, अज्ञान व विज्ञान यातील फरक सांगा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) सात्त्विक, राजस व तामस कर्मांचे विवेचन करा.
 - २) जप संकल्पना चार वाणी सहीत स्पष्ट करा.
 - ३) 'संयम' स्पष्ट करा (विभुतीपाद)
 - ४) भारतीय दर्शनांतील मोक्ष संकल्पना सांगा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) भक्तांचे प्रकार
 - २) गीतारहस्य ग्रंथ परिचय
 - ३) जपाची व्याख्या
 - ४) अष्टसिद्धी

Translation in English

Sub: Yoga Philosophy (Part-V) (YC-501/YC-5011)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) Write the Nature of Jnani Purusha.
- 2) Discuss the Karmayogashastra in Gitarahasya.
- 3) Write the detail which six things are included in Mantra Composition.
- 4) Explain in detail any two Siddhis in Vibhutipada.
- 5) Describe in detail the stages of Mukti.
- 6) Distinguish between Jnan, Ajnan and Vidjnan.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) Explain Sattvic, Rajas and Tamas Karma.
- 2) Explain concept of Japa with the four Vani.
- 3) Explain "Samyam".
- 4) Explain the concept of Moksha in Indian Philosophy.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Types of Devotees.
- 2) Introduction of Gitarahasya Text
- 3) Definition of chanting
- 4) Ashtasiddhi
